

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro (toliau – Biuras) korupcijos prevencijos programos paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos kontrolės ir prevencijos sistemą.
2. Biuro korupcijos prevencijos programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 5 straipsnio 2 punktu.
3. Korupcija – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas, siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams. Korupcija yra vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, konkurenciją, verslo sąlygas, stabdantis ekonomikos plėtrą, keliantis pavojų valstybės valdymui, valstybės institucijų stabilumui ir visuomenės moralei.
4. Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, tarpininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.
5. Pagrindiniai korupcijos prevencijos uždaviniai:
 - 5.1. atskleisti korupcijos priežastis, sąlygas ir jas šalinti;
 - 5.2. atgrasinti asmenis nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo;
 - 5.3. įtraukti į korupcijos prevenciją gyventojus, visuomenines organizacijas;
 - 5.4. skatinti skaidrų ir atvirą viešųjų paslaugų teikimą.

II SKYRIUS KORUPCIJOS BIURE PRIELAUDŲ ANALIZĖ

6. Bendrosios korupcijos prielaidos Biure:
 - 6.1. socialinės (nepakankamas sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimas ir pan.);
 - 6.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas; kokybės sistemų ir reglamentų stoka; nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus);
 - 6.3. institucinės (nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais; trūksta viešumo);
 - 6.4. visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaravimas; nesipriešinimas korumpuotiems sveikatos sistemos darbuotojams; piliečių pasyvumas antikorpucinei veiklai);

6.5. išorinių veiksnių: (tinkamų sąlygų atskirų sveikatos sistemos subjektų sąžiningai konkurencijai nesudarymas).

III SKYRIUS GALIMOS KORUPCIJOS BIURE PASEKMĖS

7. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:

7.1. sumažėti visuomenės sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;

7.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą visuomenės sveikatos apsaugos priežiūra.

8. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo galimybes, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

IV SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

9. Sveikatos sistemos subjektų (Sveikatos apsaugos ministerija ir jai pavaldžios įstaigos, sveikatos priežiūros įstaigos) vykdomos funkcijos yra priskiriamos prie veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas.

10. Galima išskirti veiklos sritis, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė:

10.1. Pagrindinės funkcijos – visuomenės sveikatos priežiūros vykdymas (lėšų tikslinis panaudojimas);

10.2. viešieji pirkimai ir užsakymai.

V SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJA

11. Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims, siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

11.1. Korupcijos prevencija sveikatos sistemoje - galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

12. Bendrieji korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos uždaviniai:

12.1. vykdant Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą, parengti korupcijos prevencijos (kovos su korupcija) įstaigoje programą;

12.2. nustatyti ir šalinti korupcijos prielaidas:

12.2.1. vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę ir parengti motyvuotą išvadą;

12.2.2. nustačius korupcijos prielaidas - imtis priemonių joms pašalinti;

12.3. užtikrinti visuomenės sveikatos sistemos veiklą reglamentuojančių teisės aktų skaidrumą:

12.3.1. atlikti teisės aktų, reglamentuojančių visuomeninius santykius, kuriuose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, antikorpacinį vertinimą (teisės aktų teminę korupcijos prevencijos analizę), teikti pasiūlymus dėl šių teisės aktų tobulinimo;

12.4. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę sveikatos sistemos institucijų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;

12.5. bendradarbiauti su Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau - STT), kitomis ministerijomis ir valstybės institucijomis, dalyvaujant įvairiuose dalykiniuose susitikimuose bei keičiantis turima informacija apie taikomas korupcijos prevencijos priemones ir jų veiksmingumą.

13. Specifiniai korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje uždaviniai:

- 13.1. sukurti skaidrią ir prieinamą visuomenės sveikatos priežiūros sistemą;
- 13.2. sukurti ir tobulinti visuomenės sveikatos sistemos informacijos sistemą;
- 13.3. sukurti visiems prieinamą informacijos apie mokamas ir nemokamas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas sistemą;
- 13.4. užtikrinti korupcijos prevencijos visuomenės sveikatos sistemoje priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą bei kontrolę.

VI SKYRIUS

VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS SVEIKATOS SISTEMOJE PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

14. Norint į Korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programą įtraukti visuomenę, reikia:
 - 14.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę visuomenės sveikatos priežiūros specialistų bendradarbiavimą su bendruomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;
 - 14.2. ugdyti antikorpucinę kultūrą (visuomenės ir tarp jų visuomenės sveikatos sistemos darbuotojų antikorpucinis švietimas, ugdymas bei visuomenės nepakantumo korupcijai skatinimas);
 - 14.3. skatinti visuomenės sveikatos sistemos darbuotojus bei kitus šalies gyventojus pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti) teikiant visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją iš gyventojų.

VII SKYRIUS

KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

15. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:
 - 15.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
 - 15.2. reguliariai tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigų darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti savo kompetencijos tyrimus;
 - 15.3. išaiškinti ar pasitvirtinti informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nustatyta tvarka informuoti administraciją;
 - 15.4. bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybės institucija – Specialiųjų tyrimų tarnyba.

VIII SKYRIUS

KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

16. Korupcijos prevencijos programos sveikatos sistemoje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių vykdymo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.
17. Šios korupcijos prevencijos programos nuostatas (jos įgyvendinimo priemones) vykdo Biuro darbuotojai.
18. Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo Biure kontrolę, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos klausimais vykdo Biuro direktorius ir darbuotojas, atsakingas už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą įstaigoje.

IX SKYRIUS
KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO
VERTINIMO KRITERIJAI

19. Korupcijos prevencijos visuomenės sveikatos sistemoje programos ir kontrolės veiklos rezultatai turi būti vertinami vadovaujantis kiekybės ir kokybės rodikliais:

19.1. Korupcijos prevencija:

19.1.1. korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo veiksmų plano vykdymas:

19.1.1.1. veiksmų plano įgyvendinimas nustatytais terminais.

19.2. Teisės pažeidimų tyrimas:

19.2.1. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičius;

19.2.2. oficialių pranešimų apie tariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykis;

19.2.3. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie tariamus pažeidimus santykis.

19.3. Visuomenės švietimas ir parama:

19.3.1. pranešimų spaudai, viešų pranešimų atlikus analizę, nustatčius korupcijos atvejus, skaičius;

19.3.2. kovos su korupcija rezultatyvumo vertinimas (procentais) pagal reguliariai atliekamas visuomenės nuomonės apklausas.

X SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Korupcinė situacija vertinama ir korupcijos prevencijos programos nuostatos bei jos vykdymo priemonių planas peržiūrimi kas penkeri metai.

21. Korupcijos prevencijos programa, esant poreikiui, gali būti papildoma.

**Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro
Korupcijos prevencijos priemonių planas 2023-2027 metams**

Eil. Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas	Atsakingas asmuo
1.	Įstaigos interneto svetainėje paskelbti Biuro korupcijos prevencijos ir kontrolės planą 2023–2027 metams bei asmens, atsakingo už korupcijos prevenciją ir kontrolę, duomenis ir kontaktus.	2023 m. kovas	Ina Meidienė
2.	Kontroliuoti ir koordinuoti Biuro korupcijos prevencijos ir kontrolės priemonių plano vykdymą, teikti įstaigos vadovui informaciją apie priemonių vykdymą ir pasiūlymus dėl jų tikslinimo.	Kartą per 1 metus	Ina Meidienė
3.	Biuro gavus pranešimą apie galimą korupcinę veiką, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą ir Specialiųjų tyrimų tarnybą įstaigos ir kituose teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir tvarka.	Gavus pranešimą	Ina Meidienė
4.	Analizuoti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos įstaigoje priemonių.	Gavus pasiūlymus	Ina Meidienė
5.	Biuro interneto svetainėje skelbti informaciją apie Biuro darbuotojams pareikštus įtarimus padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.	Per 10 darbo dienų nuo informacijos apie darbuotojams pareikštus įtarimus padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas patvirtinimo	Ina Meidienė
6.	Biuro interneto svetainėje skelbti informaciją apie asmenis, dirbančius Biure ir pripažintus padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.	Per 10 darbo dienų nuo informacijos gavimo	Ina Meidienė